

מ"ת 2083/10/20 - מדינת ישראל נגד מחמד אלקרעאן

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

מ"ת 2083-10-20 מדינת ישראל נ' אלקרעאן (עציר)

בפני מבקשים	כב' השופט הבכיר, אלון אופיר מדינת ישראל
נגד משיבים	ע"י שלוחת תביעות תנועה נגב מחמד אלקרעאן (עציר) נוכח באמצעות ויעוד חזותי ע"י ב"כ עו"ד סלמאן אלקרינאוי ועו"ד לירון סעד

החלטה

בפני בקשה של המדינה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו זאת לאחר שנהג לכאורה רכב בעודו בלתי מורשה לנהיגה, בזמן פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, ולאחר שעוכב גם מסר פרטים כוזבים לגבי זהותו.

בפרשה זו עצור המשיב מאחורי סורג ובריח מיום 7.10.20.

ב"כ המשיב לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה, וליבת הדיון נסובה סביב שאלת מסוכנות המשיב והיכולת לאיין מסוכנות זו בחלופת מעצר כזו או אחרת ולחליפין על ידי המשך מעצרו באמצעות איזוק אלקטרוני.

המדינה התנגדה נחרצות לכל חלופת מעצר ואף התנגדה להמשך מעצרו של המשיב באמצעות איזוק אלקטרוני.

לשיטת המדינה, עברו הפלילי והתעבורתי של המשיב מלמד על מסוכנות חריגה מצדו עד כדי חוסר יכולת לתת בו כל אמון.

לטענת המדינה נהיגתו הנוכחית של המשיב ברכב היא השביעית שלו כבלתי מורשה לנהיגה, השישית שלו בזמן פסילה, והתחזותו לאחר היא הפעם השלישית בה הוא מסר לכאורה פרטים כוזבים לאיש משטרה מתוך מטרה לחמוק ממעצרו.

אם לא די במתואר לעיל, הרי שנהיגתו הנוכחית הייתה כאשר שני מאסרים מותנים ברי הפעלה מרחפים מעל לראשו, וגזר דין בגין נהיגה אחרת בזמן פסילה הכולל עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, עדיין לא בוצע על ידי המשיב שאמור היה להתחיל בריצוי מאסרו בדרך שיקומית.

ב"כ המשיב סבר כי לכל הפחות יש הצדקה להמשך מעצרו של המשיב בדרך של איזוק אלקטרוני כפי שהמליץ שירות המבחן בתסקירו הראשוני ובתסקיר משלים שהוגש.

בטיעונו הדגיש ב"כ המשיב כי שירות המבחן מודע למסוכנות המשיב ולהיתכנות גבוהה של ביצוע עבירות דומות מצידו, ולמרות הערכת מסוכנות זו של המשיב, סבור שירות המבחן כי יש בשני ערבים חדשים שהוצעו יחד עם פיקוח מאסר בדרך של איזוק כדי לאיין את מסוכנותו הספציפית של משיב זה.

כחיזוק לעמדה זו של ב"כ המשיב, הופנה בית המשפט להחלטה חדשה שהתקבלה ביום 8.10.20 על ידי בית המשפט העליון בבש"פ 6864/20 אחמד סעדי נגד מדינת ישראל (להלן: פרשת סעדי), שם הפך בית המשפט העליון החלטה על מעצר עד לתום ההליכים של בית המשפט המחוזי (חיפה) והורה על המשך מעצר באיזוק כאשר ברקע לא הייתה מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה לעבירות של המתה בקלות דעת (של תינוקת), גרימת חבלה חמורה, נהיגה תחת השפעת סמים, וללא ביטוח.

בית המשפט העליון נימק החלטתו בהעדר עבר פלילי למשיב ובטענה כי "ההיגיון העומד מאחורי עמדה זו הוא שהסיכון הנשקף מנאשמים מסוג זה מתייחס לפעילות מסוימת (נהיגה בכביש), וכי מעצר בפיקוח אלקטרוני מבטיח שלא יעסקו בפעילות זו, ולפיכך לא יהוו סיכון לחברה." כך קבע כבוד השופט גרוסקופף בבית המשפט העליון לאחר שהפנה להחלטה דומה גם בבש"פ 1286/20 פדידה נגד מדינת ישראל.

שקלתי את טענות הצדדים ומצאתי אותן עמוקות וכבדות משקל.

קראתי את תסקירו הראשוני של שירות המבחן (שהוא תסקיר מקיף ביחס למשיב) וכן קראתי את תסקירו המשלים של שירות המבחן עת נבחנו שני ערבים חדשים שהוצעו על ידי ההגנה.

בחנתי היטב את עברו הפלילי והתעבורתי המכביד מאד של משיב זה, ולהלן החלטתי:

חובה מכח החוק מוטלת על בית המשפט לבחון כל אפשרות של חלופת מעצר (ובכלל זה המשך מעצר בדרך של איזוק אלקטרוני), ככל שפתרון כזו יכול לאיין מסוכנות ספציפית של משיב.

טרם יכריע בית המשפט בשאלת אינן אפשרי של המסוכנות, חובה על בית המשפט להגדיר את עוצמת המסוכנות כאשר זו נלמדת מנסיבות המקרה נשוא המעצר, מעברו הפלילי והתעבורתי של משיב נתון, ולא מן הנמנע כי גם שירות המבחן למבוגרים יבצע הערכת מסוכנות למשיב נתון כשיקול נוסף אותו ייקח בית המשפט בחשבון.

יהיו מקרים בהם יגיע בית המשפט למסקנה לפיה רף המסוכנות כה גבוה עד כדי חוסר יכולת מוחלט לתת אמון במשיב עצמו או ביכולת של מפקחים בשילוב איזוק אלקטרוני לאיין מסוכנות זו.

יהיו מקרים בהם גם רף מסוכנות גבוה, יכול שינוטרל כל ידי חלופה כזו או אחרת ולצורך כך נדרש אמון (ולו בסיסי) במשיב כי ישמע להוראות בית המשפט ולא יפר תנאים של מעצר בית או לחליפין המשך מעצר בפיקוח איזוק אלקטרוני.

כאשר שירות המבחן בוחן מסוכנותו של משיב וסבור כי ניתן לאיין אותה באמצעות איזוק אלקטרוני לו יתווסף פיקוח

ערבים שנמצאו על ידו מתאימים למשימה זו, מצוי עניינו של המשיב ביתרון מול עמדת המדינה, שכן יש להמלצות שירות המבחן משקל רב בהחלטות בית המשפט כאשר נדרשת הכרעה בשאלת איזון מסוכנות.

בפרשה שבפני אין המדובר באדם נעדר עבר פלילי או תעבורתי כפי שהיה במקרה בו דן בית המשפט העליון בפרשת סעדי.

המשיב בפרשת סעדי היה מורשה לנהיגה שלא נהג בזמן פסילה.

בפרשה שבפני המשיב, שהוא בלתי מורשה לנהיגה ומעולם לא עבר את מבחני הרישוי לקבלת רישיון נהיגה, נוהג רכב פעם אחר פעם כאשר הוא פסול לנהיגה, בניגוד להוראות מפורשות של בית המשפט אשר אסר עליו נהיגה ופסל את יכולתו לקבל רישיון נהיגה. גם מאסרים שנגזרו עליו, ושני מאסרים מותנים התלויים כנגדו, לא הרתיעו אותו מלנהוג שוב ברכב.

אם לא די במתואר לעיל הרי ששלוש פעמים ניסה המשיב להתחזות כנהג אחר תוך שהוא מתחזה לאדם אחר בפני השוטר כדי לחמוק ממעצרו וזיהויו כבלתי מורשה הנוהג בזמן פסילה.

נכון כי העבירות לכאורה שביצע המשיב בפרשת סעדי חמורות יותר מהעבירות שביצע לכאורה המשיב בפרשה זו. אולם, חומרת העבירות שבוצעו לכאורה אינה חזות הכל עת דן בית המשפט בשאלת המסוכנות אגב דיון בבקשה למעצר עד לתום ההליכים.

מסוכנותו של אדם נלמדת גם מהתנהלותו בעבר שקדם לביצוע העבירות נשוא המעצר הנוכחי.

דפוס התנהגות החוזר על עצמו (רצדיוויזם) מלמד כי אין המדובר בכשל חד פעמי ועצם העובדה כי אדם חוזר שוב ושוב על ביצוע אותה העבירה ממש, הוא אשר מלמד על רף מסוכנותו.

לטענת המדינה נהיגת המשיב ברכב במקרה זה כבלתי מורשה לנהיגה היא נהיגתו השביעית כאשר שש פעמים נהג כבר בזמן פסילה (הסנגור טוען כי המדובר בארבע פעמים בעבר).

בנוסף, לחובת המשיב גם עבר פלילי הכולל עבירת רכוש, שבל"ר וניסיון להונות בכרטיס חיוב, זאת חוץ מעבירת נפקדות מצה"ל וגניבה מחייל.

את העבירות נשוא פרשה זו ביצע לכאורה המשיב כאשר רק ביום 9.7.20 גזר עליו בית המשפט 5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות (בגין נהיגה בזמן פסילה), מאסר אותו אמור היה להתחיל לרצות ביום 11.11.20. בנוסף, באותו גזה"ד נגזרו על המשיב 8 חודשי מאסר על תנאי, עונש שהוא בר הפעלה במקרה זה. מאסר מותנה זה הוא השני התלוי כנגד המשיב, שכן ביום 6.5.18 נגזר עליו מאסר מותנה נוסף לתקופה של 6 חודשים, שגם הוא בר הפעלה.

משמעות המתואר לעיל היא כי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, ושני מאסרים מותנים התלויים כנגד המשיב, לא יצרו אצלו הרתעה מנהיגה נוספת, מה שמקים בעיני ספק ממשי באשר ליכולתו של אזיקון אלקטרוני למנוע את הנהיגה השמינית של המשיב.

נתונים אלה היו בפני גם טרם שלחתי את המשיב לקבלת תסקיר, אך סברתי כי לא נכון שהערכת המסוכנות למשיב

תישען רק על התנהגותו הנוכחית ועברו התעבורתי/פלילי, ונכון יהיה אם תהיה בפני גם התרשמות של גוף מקצועי באשר למבנה אישיותו של המשיב אגב מתן תשובה לפוטנציאל הישנות ביצוע עבירות מצדו בעתיד.

קביעת שירות המבחן בעניין זה הינה חד משמעית:

שירות המבחן קובע: "לאור כל האמור, ובשקלול גורמי הסיכון והסיכוי, אנו מעריכים כי קיים סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות דומות מצידו".

למרות הערכה זו של שירות המבחן, סבר השירות כי בכפוף למציאת מפקחים מתאימים, ניתן להורות על המשך המעצר בפיקוח איזוק אלקטרוני, ובתסקיר משלים, מצא השירות שני מפקחים שלשיטתו מתאימים לפיקוח כזה.

המלצת שירות המבחן אינה עולה בעיני בקנה אחד עם קביעתו לפיה קיים סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות דומות מצד המשיב.

לו המדובר היה בפעם השנייה (או אפילו שלישית) של ביצוע עבירה זהה, או אז אולי היה משקל רב יותר למסקנת שירות המבחן. אולם, כאשר בעבריו תנועה סדרתי עסקינין, אשר שבע פעמים רצופות נהג הוא רכב כבלתי מורשה לנהיגה, פעם אחר פעם נהג בזמן פסילה **ואף מתחזה לאחר**, אין מקום למתן אמון בו כאשר גם שירות המבחן עצמו צופה **סיכון גבוה להישנות עבירות דומות.**

בית המשפט העליון פסק בבש"פ 2227/08 **טראד גריפאת נ. מדינת ישראל** את ההלכה הבאה מפי כבוד השופט דנציגר:

"יתר על כן, הלכה היא כי אין להורות על מעצר עד תום ההליכים בגין עבירות תעבורה, אלא במקרים חריגים בלבד [ראו למשל: בש"פ 7352/04 מדינת ישראל נ' אבו כואדי (לא פורסם, 9.8.04)]. יש להורות על מעצר כאמור רק במקרים בהם קיים חשש אמיתי שאף חלופת מעצר לא תהווה מענה להגנת הציבור מפני מסוכנות הנאשם. נוכח הלכה זו, משעה שמטרת המעצר הינה מניעת העורר מלנגד לתום ההליכים כנגדו ובכלל, שומה היה על בית המשפט קמא לבחון באופן פרטני האם לא ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך חילופית, ולא די בקביעה הגורפת לפיה אין באפשרותה של כל חלופת מעצר שהיא כדי להפיג את מסוכנותו".

כמו כן נשיאת בית המשפט העליון בעצמה החליטה בבש"פ 10118/04 **נזמי ג'באלי נגד מדינת ישראל** את הדברים הבאים:

"אכן בימים אלו, כשנגע תאונות הדרכים משתולל וגובה קורבנות רבים חובה על בתי המשפט לסייע במאבק למניעת המסוכנות הנשקפת מנהגים עבריינים, בין השאר באמצעות הרחקתם מהכביש. יחד עם זאת, משקיימת בשלב זה של ההליכים, דרך שבה ניתן להרחיק את הנהג המסוכן מהכביש מבלי שישהה בכלא, יש לעשות מאמץ להעדפה בדרך זו".

מול קביעות אלה של בית המשפט העליון ניצבות גם החלטות אחרות של אותה ערכאה, שם קבע בית המשפט העליון כי בנסיבות בהן עולה מסוכנות חריגה מהתנהגותו של נהג, יהיה מקום להורות על מעצרו עד לתום ההליכים.

להדגמת עמדה זו של בית המשפט העליון אפנה לבש"פ 1753/07 פאדי אבו רקייה (להלן: פרשת אבו רקייה):

בפרשת אבו רקייה הוגש לבית המשפט כתב אישום בו יוחסו למשיב עבירות של נהיגה ללא רישיון, בזמן פסילה, אי ציות לאות שוטר במדים ונהיגה בקלות ראש.

העורר בפרשה זו היה מורשה במקור לנהיגה אך רישונו פקע והוא היה תחת פסילה.

כך קבע בית המשפט העליון:

"מסוכנותו של אדם נלמדת ממכלול הנסיבות האופפות את המקרה. בין היתר, נבחנים עברו הפלילי והרשעותיו הקודמות. המסוכנות העולה ממעשה העורר היא רבה ובהתנהגותו גילה, כי הוא חסר רסן, חסר עכבות וחסר מעצורים, מזלזל בחוק ובאוכפיו השוטרים."

"אכן מעצר עד תום ההליכים בעבירות תעבורה אינו שכיח, אך בנסיבות המעשים המיוחסים לעורר, ובפרט חומרתם, יש בהם כדי להצדיק לטעמי את המשך מעצרו עד תום ההליכים נגדו. לא מצאתי כל דופי בהחלטת המנומקת של בית המשפט המחוזי. הלכה היא כי השיקולים לעניין מעצר עד תום ההליכים נוגעים הן למעשים המיוחסים לנאשם והן לנסיבותיו האישיות העשויות ללמד על רמת מסוכנותו."

לאחר ששקלתי כל אפשרות לחלופה מאיינת מסוכנות ובכלל זה המשך המעצר בדרך של איזוק,

אני סבור כי העבירות שביצע לכאורה המשיב בפרשה זו על רקע עברו התעבורתי המכביד מאד, כאשר שני מאסרים מותנים תלויים כנגדו (האחרון ניתן רק שלושה חודשים לפני נהיגתו הנוכחית), כאשר הוא אמור להתחיל לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות וכאשר הערכת הסיכון שלו להישנות עבירה זהה היא גבוהה, לא מותרות כל אופציה זולת מעצר עד לתום ההליכים.

המשך המעצר בדרך של איזוק תציב בעיני את הציבור בסכנה ממשית מפני המשיב שהוכיח פעם אחר פעם בעבר שאין לו כל מורא מפני החוק, הוא לא נשמע ולא מציית להחלטות שיפוטיות וגם מאסרים מותנים לא מרתיעים אותו.

נוכח מסוכנותו החריגה של משיב זה, וחסר היכולת לתת בו אמון מספיק כי יכבד החלטות מגבילות לגביו, אני מחליט לקבל את עמדת המדינה ומורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו.

ניתנה היום, ט"ז טבת תשפ"א, 31 דצמבר 2020, בנוכחות הצדדים.